

Vae victis – meðan kongressin svansar

Vitloysið heldur fram meðan landið venar seg í svárastu neyð

Høvdu løgtingsmenn og landsstýrismenn verið rættir menn, menn, ið vit kundu verið errin av, menn, sum kendu ábyrgd, so høvdu teir dugað at sæð, at væl ber til at skarva stórar upphæddir burtur av figgjarlógini, men teir hvørki tora ella troysta sær. Hvat hevði til dømis miðalsjúklingurin kostað, um vit høvdu væl fyriskipað meginsjúkrahús? Hvat hevði miðalnæmingurin kostað, um vit bara høvdu studenta- og HF-útbúgving í Hoydølum og á Kambsdali heldur enn henda vitleysa heilsspunan, sum ímyndar sær lestrarmiðdeplar í hvørjum herðashorni og á hvørjum tanga? spyr Annfinnur í Skála í hesum triðja og seinasta partinum av greinarøð síni.

Leiðslukreppa

Fólkaflakkurin og sambandsflokkurin hava gjørt seg til talsmenn fyri lønarlækking. Teir siga, at vit verða kappingarførari, um vit skerja allar verkamanna- og fastar lønir, og úrslitið skuldi sambært hesi paradísugan verið, at fleiri fólk sluppu í arbeiði. Tað tykist eisini, sum menn í samgonguni eru farnir at slaka í hesum máli.

Eg eri hvørki samfelagsfrøðingur ella búskaparfrøðingur og dugi ikki at siga, um nakar dugur er í hesi ætlan, men eitt er greitt, ið hvussu er, og tað er, at vit meira ella minni sakleysu skulu sviða uppafur meira fyri svansið, ið verið hevur.

Tað, ið ger meg firtan, er, at í 80'árunum fingur hesir somu menn mestsum allan ágóðan av færdar politikki, og nú teir hava gingið seg fastar, skal lóntakarinn sviða. Hvør annar? Er tað eingin teirra, ið hevur hugsað so frægt, at tað júst er leiðslan, ið sveik, bæði vinnulvsleiðsla (bankarnir froknaðir) og politiska leiðslan. Keypsorkan hjá spekulátiósmilliónunum fer til dømis at vaksa eins og vinnulvur og lóntaragjöld, er tað ikki so? Tað verður sanniliga berkin bitu hjá okkum hart kroystu skattgjaldarum at svølgja. Tað er lítið at ivast í, at vinnulvsleiðslan og politiska leiðslan fara ikki at hava

ányðir at hugsa um leiðslumenning, um teir sleppa at halda fram sum nú uttan at noyðast at hugsa um starvs- og verkamannalønir.

Danska stjórnin helt fyri, at teir, ið vundu pening í 80'árunum, skulu gjalda. Síðði hon veruliga til vanligu lóntakaran? Er tað so vindandi galið?

Nær hava vit hoyrt politikarar okkara tosa um, at tað var dýrgoldni peningur-in hjá okkum skattgjaldarum, ið varð søplaður burtur? Vit eru bara 46 túsund tándur. Ein pinkutjóð sum okkara, kann hon ikki hava fólkastýri, hvør í Guds garði kann so? Løgtingsmenn og landsstýrismenn eru tænarar okkara, og tað hava teir rætt og slætt gloymt - um tað er so frægt, at teir nakrantíð hava vitað ella hugsað tað.

Vit eru komin í hesa kreppu fyrst og fremst, tí vit hava leiðslukreppu, men eingin teirra grettir orð um hetta, hvørki vinnulvs- menn ella politikarar. Gud skal vita, at eg skilji teir. Annars er tað, at vit í útvarpinum og sjónvarpinum - um vit tora at lurtu - frætta um eitt trotabúgvíð fyrri og annað eftir, lemjandi dømi um leiðslukreppu. Tað er, at sjálvt tey, ið vundu nógvan pening í 80'árunum, als ikki skiltu, at stóðan var ónaturlig, at vit stóðu á skriðubakkanum,

stóðu ytst á upsini, har loft var undir, og bergið stóð at leypa.

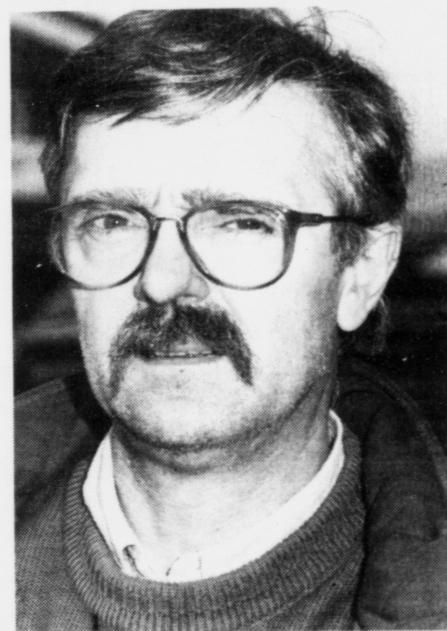
Hvar kunnu vit spara?

Høvdu løgtingsmenn og landsstýrismenn verið rættir menn, menn, ið vit kundu verið errin av, menn sum kendu ábyrgd, so høvdu teir dugað at sæð, at væl ber til at skarva stórar upphæddir burtur av figgjarlógini, men teir hvørki tora ella troysta sær. Hvat hevði til dømis miðalsjúklingurin kostað, um vit høvdu væl fyriskipað meginsjúkrahús? Hvat hevði miðalnæmingurin kostað, um vit bara høvdu studenta- og HF-útbúgving í Hoydølum og á Kambsdali heldur enn handa vitleysa heilaspunan, sum ímyndar sær lestrarmiðdeplar í hvørjum herðashorni og á hvørjum tanga? Nei, vit hava onga kreppu, tykjast hesi fólk at halda. Leiðslukreppa so tað munar. Var ein av orsøkunum, at studentaskúlin varð lagdur í Kambsdali, ikki júst tann, at tað var tað høgligari hjá norðoyingum at sleppa á studentaskúla?

Mær vitandi hevði studentaskúla- og HF-skúlin í Kambsdali pedagogisku ábyrgdina fyrri HF-skeiðnum í Klaksvík, men HF-skeiðið er uttan orð ella eið lagt undir nýggja Norðuroyadepilin. Vit verða í dag stýrd

av tilvildarligum flytingum á figgjarlógini, ið eru avráddar av landsstýrismannunum og løgtingsmonnum, og ikki eftir teim reglum og lógum, ið trygt rættarsamfeligur eigur at byggja á. Slík manngongd er ikki fólkaræðislig, ja, tað er ikki so frægt, at tað nertur afturat. Norðuroyadepilin kostar í dag stívar 12 milliónir krónur. Hvussu nógvir næmingar eru har, naskat at spyrja? Í Hoydølum ganga millum 535 næmingar, og skúlin kostar stívliga 20 milliónir. Suðuroyadepilin kostar meira enn 4,6 milliónir, og hann er ikki fult útbýgdur enn. Hvussu nógvir næmingar ganga har? Hvat fer hann at kosta, tá ið av tømur? Hvussu við lærarunum, hava teir tann fæleika, ið skal til, til tess at geva holla frálæru, ella hevur tað kanska einki at siga, tá ið landsstýrið og landsskúla- fyrstingin hava sett sær fyrri, at soleiðis skal tað vera? Stuttligt hevði verið við vísitølum at sæð, hvat næmingur í miðstaðar- og kostar samanbórið við depilsnæming. Miðstaðar- økið (Havnin, Hoydalar, Kambsdalur) vera seigpínd, meðan peningur streymar til deplarnar. Hetta vitloysi fer fram í spariðum, fer fram, meðan landið venar seg í svárastu neyð. Eg kundi sjálvandi nevnt sjúkrahúsinu eisini, men tað kunnu onnur gera, ið vita meira um

*Viðmerkingar til
og illgitingar
um stóðuna
í dag*

hetta mál, men har er stóðan kanska uppafur vitleysari. Meðan eg skrivi hetta, hoyri eg í útvarpinum, at Jóannes Eidesgaard sigur, at danska stjórnin "allernáðigst hevur lovað" Føroya Landsstýri at taka 4 milliónir í láni at keypa Albert Hall fyrri. Eg meini tað.

Skarvað verður fyrilitleyst burtur av rakstrarpeninginum til skúlarnar í miðstaðar- og landsskúla- fyrstingin hava sett sær fyrri, at soleiðis skal tað vera? Stuttligt hevði verið við vísitølum at sæð, hvat næmingur í miðstaðar- og kostar samanbórið við depilsnæming. Miðstaðar- økið (Havnin, Hoydalar, Kambsdalur) vera seigpínd, meðan peningur streymar til deplarnar. Hetta vitloysi fer fram í spariðum, fer fram, meðan landið venar seg í svárastu neyð. Eg kundi sjálvandi nevnt sjúkrahúsinu eisini, men tað kunnu onnur gera, ið vita meira um

eftir 20 ára svans, er skilið í roynd og veru ikki eitt vet betri, enn tað var í 80'árunum, ja, kanska er svansið uppafur størri enn nakrantíð. Tað er til dømis ein maður í Føroyum, sum fyrri stuttum fekk starv, sum røkkur heilt fram til eftirløn- araldur. So varð hann bjarg- aður. Nepotisma so tað munar.

Fólkið úti í Tinganesi líður av bumbuskýlissyn- dromi, tey liva eitt veru- leikafjart lív og hava ikki minst hóming av neyðini, ið ræður her á landi. Tey dansa sín egna dans ma- cabre, meðan fimm túsund froyingar ganga óvirknir hond í lumma, og einir tvey túsund hava higartil verið noyðdir at rýma av land- inum.

**Nýggjur lands-
fyrstingabygnaður**
Nú verður lýst eftir nýggi-

